

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsaki dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnica, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju post. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Narodno-napredni volilci!

Narodno-napredni volilci, ki volite v torek 16. t. m. pri deželnozborski volitvi v „Unioni“ in v „Mestnem domu“, napišite na svoje glasovnice narodno-napredna kandidata, ki sta

dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski

in Adolf Ribnikar, tržni nadzornik v Ljubljani.

Narodno-napredni volilci, ki volite na voliščih v šoli pri sv. Jakobu in na Cozjovi cesti, napišite pri deželnozborski volitvi dne 16. t. m. na svoje glasovnice narodno-napredna kandidata, ki sta

dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani

in Josip Reisner, profesor v Ljubljani.

Naprednjaki! Volilci!

V torek, dne 16. decembra oddajte vsi glasove kandidatom „Nar.-napredne stranke“, ki so:

Za volilni okraj Kranj-Loka:

dr. Karel Triller, dež. odbornik v Ljubljani.

Za volilni okraj Kamnik-Radovljica-Tržič:

dr. Pavel Pestotnik, profesor v Ljubljani.

Za volilni okraj Idrija:

Engelbert Gangl, c. kr. učitelj v Idriji.

Za volilni okraj Postojna-Vrhnika-Lož:

Josip Lavrenčič, župan v Postojni.

Za volilni okraj dolenskih mest in trgov:

Julij Mazelle, pos. v Ljubljani.

Pošljite naročnino, ako je še niste!

LISTEK

M. ZEVAKO:

Sree in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

Živela je, ako moreš imenovati življenje to, da se boriš neprestano proti muki, da dušiš trenotek za trenotkom trepet in upor svojega strastnega-ljubčega srca, ter plakaš dolga, mrkla leta, mesece in dni brez preneha za izgubljenim rajem! ...

Kako je odšla nesrečnica iz Monmoransijskega dvorca po tistem strašnem prizoru, v katerem se je dopolnila njena žrtev?

Kako, da ni umrla od obupa? Kdo jo je vzel v svoje varstvo in jo otel?

Kako so ji minila sledeča leta — ta počasni in turobni smrtni boj njene ljubezni? ...

Nemogoče nam je bilo, preiskati te epizode njenega strtega življenja. Ivano najdemo zopet v revni hiši ulice Sen-Deni. Njeno bivanje je čisto zgoraj, pod streho, majhno stanovanje, ki ga tvore tri tesne sobice. V prvem trenotku, ko stopimo vanj, se nam razodene tajnost one čudne moči, ki je dala Ivani živeti.

Dajmo, stopimo v hišo, odprimo vrata v svetlo, revno sobo, ki pa je urejena s prečnim okusom ...

Dopis z Vrhnike.

Bilo je pred leti. Kakor po vsej slovenski domovini, tako se je tudi na Vrhniki začel porajati bratomorni boj: iz prejšnje sloge in vzajemnosti sta se izcinili dve stranki, napredna in klerikalna. Največji naprednjak je bil tiste čase dr. Janko Marolt, sedanjí deželnozborski kandidat klerikalne stranke. Nikdo mu ni bil dovolj napreden, nikdo dovolj svobodomislen. Klerikalce je hotel vtopiti v žlici vode. Po vseh gostilnah in vseh javnih lokalih je zabavljal čez klerikalce, čez farje, čez Boga in čez cerkev. Kdor je hodil v cerkev izpolnjevati svoje krščansko dolžnost — dr. Marolt ga je zmerjal z vsemi le njemu lastnimi priimki. — „Kako moreš hoditi k procesiji“, je dejal tedanjemu županu, „jaz bi tega ne mogel nikdar storiti!“ — In še dalje! Kolikrat je govoril, da je kot medicinec in zdravnik raztelesil že toliko in toliko človeških trupel, a kotička za dušo še ni našel v nobenem! Ali se dični katoliški kandidat morda še spominja časov, ko se je v svoji svobodomiselnosti strasti tako daleč spozabil, da se je nekega večera pretepaval s sedanjim županom Tršarjem, kakor se pretepaajo le počestni vagabundi? Ali so mu še v spominu raztrgane srčice, ki so frčale z njegovega, tedaj framazonskega, zdaj tako čisto katoliškega telesa? — Časi se spreminjajo, z njimi pa tudi značaji! Svobodomislec Marolt je videl, da so svojim framazonskim početjem ne bo prišel daleč. Poleg tega se je polakomnil tudi denarja svoje tašče, ki je bila strogo verná ženska. Toda še nekaj družega ga je peklo! Kot občinski zdravnik je moral ordinirati zastoni onim siromakom, ki so se izkazali z ubožnim izpričevalom. Ubožna izpričevala pa je izdajalo županstvo. Kaj storiti? Ni dolgo premišljeval naš vzor-značaj Marolt! — „Z enim udarcem ubijem dve muhi!“ si je mislil in šel takoj na delo. „Postati je treba veren mož, da pridobim denarje svoje tašče, ter postanem župan vrhniške občine, da mi ne bo treba zdraviti reveže zastoni, ker jaz kot župan in zdravnik ne bom dajal nikomur ubožnega izpričevala.“ — In šel je na delo! Začel je hoditi v strogo klerikalne gostilne, dobrikati se kmetom, obiskovati katoliški dom in gospoda dekana, pri katerem se je večkrat dobro imel. Iz Savla je postal naš dični mož Pavel, kar mu je tudi pomagalo, da je bil izvoljen za župana. — Zdaj se prične nova doba v njegovem kristalno-čistem življenju. Na kar je preprijel pljuval, to je zdaj blagoslavljal. Hodil je k procesijam in hodil je v farovž. Na ta način se je prikupil svoji tašči in dosegel je, da je postal po njeni smrti glavni dedič njenega velikega premoženja. Kot župan in zdravnik je deloval — vse iz ljube-

zni do bližnjega. Če pa je videl, da kdo nima denarja, njegova ljubezen ni bila tako velika. Kot zdravnik delavske boln. blagajne vleče letnih 4000 K. Koliko se briga za svoje bolnike, je znano. Volilci! Ali menite, da bo mož, ki kot zdravnik tako skrbi za svoje bolnike, drugače skrbel za vas kot deželni poslanec?! Razlika bo le ta, da bo potem deloval po ljubljanskih kavarnah, mesto na Vrhniki — potnino pa mu bomo kot davkoplačevalci plačevali mi! — Kako vzorno spoštuje naš kandidat krščansko moralo, je znano iz njegove govornjave in kvantanja. — V zadnjem času zahaja v klerikalne gostilne ter obljublja kmečkim volilcem v Pečkajevi gostilni deveta nehesa, kakor je to delal vedno, kadar je kmeta potreboval. Toda verjemite nam, da se bo po volitvah spomnil na vas toliko, kakor na lanski sneg — in celih šest let bo presedal zopet po naprednih gostilnah ter opravljal svoje poslanske dolžnosti pri taroku! In ta človek, zavedeni volilci se vam ponuja, da bi vas zastopal v deželnem zboru! Mož, ki niti kot značaj, niti kot bivši župan, niti kot mož ni vreden, vašega zupanja, ta mož naj bo v deželnem zboru zastopnik notranjske inteligence? Upamo in prepričani smo, da se to ne bo zgodilo, ker ste prepošteni in preponosni! Da pa se to ne bo zgodilo, o tem odlašajo vaše glasovnice na katere napišite vsi, ki vam je ležeče na časti in poštenju:

JOSIP LAVRENČIČ, župan in posetnik v Postojni.

Gorica.

Goriške gimnazije in njih učne moči. Letos smo dobili slovensko gimnazijo. Otvorjeni so prvi štirje razredi. Tudi italijanska nižja gimnazija je letos otvorjena. Višja gimnazija je še nemška, ima nemško firmo, pa tudi nemško gospodstvo. Razredi na nji so deljeni v dva oddelka, italijanski in slovenski. V obeh oddelkih so na eni strani skoro sami Slovenci, na drugi pa Italijani, le par Nemcev je primešanih. Narodnosti Slovencev in Italijanov so si nekako v ravnotežju. Po tem razmerju bi bilo tudi pričakovati, da bodo profesorji po liki večini Slovenci in Italijani, je pa ravno narobe. Je namreč samo troje slovenskih, 5 italijanskih, vsi drugi profesorji pa so Nemci (15). To neravnarazmerje gospodje gotovo uvidevajo in so večinoma v narodnostnem oziru tolerantni, vsaj v šoli ne kažejo mržnje do dijakov, ki niso njihove narodnosti. — V zadnjem času pa je razgrajanje goriških kričarjev, ki hočejo imeti v Trstu italijansko univerzo, razvnelo kri tudi nekemu profesorju na nemški gimnaziji, i. s. g. profesorju zgodovine, Khal-u. Sliši se, da je v šoli rogovoril nad dijaki, ki se niso dali mirno

Vožnja klerikalnega kandidata.

Prvi: mož, ki sveti na pot. Druga: farovška kuharica. Tretji: klerikalni kandidat.

Tiha noč je zemljo krila, mrzla luna je svetila, zvezd migljalo brez števila

Po sneženi beli poti, kdo se vozi po samoti? kdo tišino nočno moti?

Motijo ljudje jo trije, ki se vračajo z gostije, kjer se dobro vino pije.

Prvi stopa mož, ki sveti, za njim ženska vsa v trepeti, a v karjoli leži tretji!

Prvi pravi: pot je slaba. Druga pravi: o ti, žaba. Tretji pravi: vozi, baba.

Prvi misli: slabi časi. Druga pa: to niso špasi, tretji pa, se ne oglasi.

Na gostiji pri dekani, tam postrežejo županu, kakor se spodobi stanu.

Tamkaj duša se priveže, kos pečenke se odreže, potlej vsak se rad — uleže.

Kdor pa le preveč rad grize, in ne spravi se od mize — zanj so dobre vsake cize.

Res uboga kuharica, ker že stara je ženica, pri tem pot krvavi švica.

Ona vozi kandidata, z njim prav dobro se poznata, ker odpre mu večkrat vrata.

On si misli: »Udri farje, človek naj sam sebe varje, pojdi s... t se na Višarje.«

izzivati od italijanskih dijakov in mularije z izrazi »abasso i sciaivi« in podobno. — Ta gospod bi dobro storil, če se v prihodnje takih nastopov vzdrži. Gimnazija ni kraj, primeren za italijanske manifestacije. Če tega še ne ve, se bo imel priliko poučiti. Baje je po demonstracijah tudi učno taktiko čisto izpremenil. Če se mu ne bo kri kmalu pomirila, bomo javnost pobliže z njim seznanili in podrezali na primeren mestu. Klin s klinom! — Še en drugi gospod je, ki ima veliko bolj pazne oči za slovenske kot za italijanske dijake. Med tem, ko je Slovence pri zadnjih kraljevih skrbno nadziral in gonil zvečer ob 1/28. spat. Italijanov menda ni videl. Tudi zanj se bomo v prihodnje bolj zanimali, če bo delal take razlike. Nemci imajo še najmanj pravice šopiriti se na Goriškem! Zlasti če so profesorji.

Slovenska zemlja.

IZ RIBNICE.

»Slovenec« in zadnji »Domoljub« se z vsjo silo zaletavata v nekatere naprednjake — češ da so pri volitvah v deželni zbor razvili strahovito agitacijo in se posluževali nedovoljenih sredstev, da so preslepili volilce. Resnica pa je, da se od napredne strani prav nič ni storilo nasprotno pa sta oba kaplana in pa Ječov študent agitirali za žive in mrtve in volilcem, ki niso imeli napisanega Jakiča, s silo istega napisali. Tako je kaplan Rakovec še v volilni dvoranji agitiral in proti volji dvema našima volilcema prečrtal Andoljska in napisal Jakiča. Sploh so ugankali klerikalci nezasišlan terorizem. — Po izidu volitev v kmečki kuriji uprzo-

glejmo čudopole sliki, ki se nudi našim očem ... in poslušajmo! ... Ivana je stopila pravkar v to sobico in se bliža vdolbini okna, kjer sedi mlado dekletce. Pred ogledalom se ustavi za trenotek, pogleda se in pomisli: »Kako vela bi se mu zdelala, ako bi me videl zdaj! ... Ali bi me vsaj spoznal? Ah! Jaz nisem več Ivana nekdanjih dni, nisem več tista, ki jo je imenoval pomladno vilo ... zdaj sem samo dama v črni obleki ... zdaj nisem več jaz! ... Ivana se moti! ... Čudovito lepa je. Njena blestna ne kalí nikakor idealne lepote njenega obraza, dovršene čistote njenih potez in harmoničnega sijaja njenih las ... Blesk njenih oči je postal še miljejši, kakor da ga zastira pajčolan. Okrog njenih ustnic, na katerih je cvetel prejšnje čase smehljaj, leži resnobna poteza. Toda še vedno je sijajno krasna žena, ki jo imenujemo sosedje damo v črni obleki, ker nosi na svojem odelu isto večno žalost kakor v svojem srcu. In v te zastrte oči se vrne prejšnja nežna gorkota, na ta zaprta usta se vrne ves nekdanji čarobni usmev, kadar obstane Ivanin pogled na deklici, ki se sklanja pri oknu marljivo nad lepo vezeno.

Zdaj vemo, zakaj Ivana ni umrla, zakaj je hotela živeti! Zdaj spoznamo po tem pogledu in po smehljaju mučenice čustva, ki se je potrdilo v njej, tako mogočno, tako sladko, tako izključno, kakor hitro je zagledalo oboževano dete luč sveta ... Ivana je morebiti ženska, ki je pretrpela nepopisne muke v svoji ljubezenski strasti. Ona je nemara soproga, ki je izkusila najstrašnejšo nesrečo, ki more zadeti ženo. Toda ona ostane — ona je pred vsem ljubeča mati! ... In če se je zdržnila radosti, ko je nekoč spoznala, da se vrši v njej skrivnost materinstva, če je začela oboževati malo Lujzo v trenotku njenega prvega jecljanja, kako je ne bi ljubila zdaj! Lujzi, se zdi, je šestnajst pomladi ... Njene globokomodre oči se zde, kakor da bi premišljale brezkončno čistost majskega neba, ob tistih neizrekljivo sladkih jutrih, ko se zdi brezumnost azurja še globlja in njegova modrina še bolj sinja ... Njeni lasje drhte okrog snežnega čela kakor zlata meglica; njen lik, nje gibanje, njena beseda — vse to tvori pesem, polno harmonije. Zagonetna, čila prožnost in ponosna lepota se razodeva v tej čudni celotnosti ... In vendar ...

Kolikšna otožnost plava nad tem svetlim čelom in nad temi žlahtnimi, izrazitimi potezami! ... Ali je morda tudi njo zaznamovala usoda? ... Ali se hočejo dvigniti tudi na poti hčere viharne strasti, ki so povzročile tragedijo njene matere? Ivana se je približala otroku. Lujza dvigne glavo ... Mati in hči se nasmejeta druga druga ... in kdor koli bi ju videl v tem trenotku, bi se prasał, katera izmed obeh je vrednejša občudovanja; prisegel bi, da sta dve sestri, ki ju loči jedva razdobje nekaj let! Ivana se vsede pred Lujzo, prime za drugi konec vezanine in začne delati z vso marljivostjo. »Mati«, pravi Lujza, »pustite rajša. Že tri noči ste prečuli pri tem delu ... v par urah ga lahko končam jaz sama ...« »Draga Lujza! ... Ali si pozabila da moram nesti to vezenje še danes oni mladi dami? ...« »Ki pravite, da je odlična meščanka ... gospa Marija Tušetova, ako se ne motim? ...« »Da, de te moje ...« »Ah, mamica, zakaj nisva tudi midve meščanki? ... Zakaj sva ubogi delavki? ... To pravim samo zaradi vas«, je dodala Lujza živahno, zakaj jaz sem tako srečna, tako srečna ... Ivana je pogledala hčer z glo-

bokim pogledom, vzdrhtli in zamrmra: »Meščanski! ...« In potopite se v mračno, bridko sanjarijo ... »Uboگو dete brez imena!« zagovori sama pri sebi. »Kaj bi dejala, ako bi vedela, da ti je ime Lujza de Mommoransi? ...« »Na kaj mislite, mamica? ...« Mati se stresne ... njene oči se zastro s solzami ... prsi ji vztrepečejo ... Počasi, kakor da bi obujala spomin o mrtvih rečeh, oči uprte kdo ve kam, odgovarja hčeri: »Dete moje, oboževana Lujzka moja ... jaz mislim na to, da morda nisi bila rojena za to trudapolno delo ... Kako hudo mi je, ko vidim vbadljaje z iglo na koncu tvojih srčkanih prstkov ...« Ivana je prišla hčer za roko in pokriva njene prste s poljubci. Lujza se zasmee z zvonkim jasnim smehom, polnim prelestne veselosti: »Dobro, mamica!« vzklikne. »To je res dobro! Ali mislite, da so moji prsti prsti princeze? ...« Mati vztrepeče še huje nego prej. »Kdo ve?« povzame. »Brez teh dveh prokletih ljudi ... Kdo ve ...« Lujza izpusti svojo iglo in pravi v globoki ganjenosti: »Ah, mamica! Kdaj mi poveste to strašno skrivnost, ki leži nad tvojim življenjem! ...«

čili so klerikalci velikanski humbug. Kaplan Škulj si je bil sam naročil iz Ljubljane raketov iz umetnega ognja, da proslavi svojo žnago, kmetom pa je natvezil, da je pošiljatev dobil iz Loškega potoka, kjer je preje služboval. Pošiljatev pa je bila iz Ljubljane naslovljena na njega. Seveda so mu njegovi haki vse to verjeli, da uživa tako priljubljenost. Zvečer in dolgo v noč pa so v farovžu pili in pili, bolj rečeno žrli za žive in mrtve, kakor je to pitje označil sam kaplan Škulj, ki je drugi dan jamral in vzdihoval, da ga bofi glava, ker so prejšnji dan preveč pili.

Klerikalno volilno tolovajstvo. Ribniški občinski svetovalec in klerikalec najhujše vrste Karl Marolt, viniški trgovec v Gorenji vasi je prav priporočljiv gostilniški gost. Prišel je ondan v gostilno k Mihelčiču v Gorenji vasi in je gostilničarju, da mu vbiže v glavo katoliško prepričanje in po potrebo voliti klerikalnega kandidata, razbil vsa gostilniško opravila, steklenice, kozarce in še povzru vsa vrata in napravil tej 50 K škodo. Razbil je tako temeljito vse, da v gostilni tudi ena stvar ni ostala cela. Stori je to radi tega, ker je Mihelčič izjavil, da ne bo volil Jakliča, ampak Andoljška. Seveda se je poskrbela, da bo imel Marolt priliko svojo preveliko katoliško gorečnost in tolovajstvo premišljevali sam na trdi prični. Tu sem se malo ozrta Škulj in Rakovec, vidva vzorna katoliška dušna pastirja, taka je vaša katoliška vzgoja.

»Slovenec« se zaletuje v naprednjake, da so po kočevskem agitatorju za Andoljška in pošiljali letake med Kočevarje, češ kakšna narodnost je to. Seveda klerikalna narodnost je popolnoma v redu, če so se zavezali, da se slovenska šola ne ustanovi v Kočevju, in zato dobili 2000 kočevskih glasov. Neglede na to pa si klerikalci, ki vedo toliko povedati o liberalni agitaciji v vse kočevske občine poslali štampilje z imeni Jakliča, Škulj in Lovšin, da so Kočevarji lahko na glasovnice kar pritisnili imena klerikalnih kandidatov in jim ni bilo treba pisati. To se seveda s klerikalno narodnostjo vse strinja.

Organizacija Slovencev v Srbiji. V Beogradu se snuje od tamkajšnjih Slovencev slovensko društvo. Namen tega društva bo predvsem organizirati Slovence po Srbiji in dati informacije vsem Slovincem, ki nameravajo priti v Srbijo. Občni zbor se sklicuje takoj, ko bodo urejene predpriprave.

IZ VRABČ.

Vsled zadnjih volitev v splošno skupino 1. t. m. ni mogel naš župni opravilec drugega izraza, kakor da je prišla naša občina vsled večine glasov, ki jih je dobil neodvisen kandidat v veliko sramoto, ker v celnem sodnem okraju vipavskem je to edina občina, ki je tako sramotno volila. Tako je govoril raz lece v nedeljo 7. t. m. Mogoče je, da je njega sram, in par njegovih podrepanikov, toliko pa vemo, da večine ni sram. Nasprotno veseli jih, ker so prepričani, da vsake volitve, ki se v naši občini izvrše, donesejo nam več svobode in koristi, posebno od kar je on na Vrabčah. V pondeljek je nadaljeval in zagovarjal tepež, ki se je vršil na dan volitve 1. t. m., kar mu je dobro došlo, da je dobil povod napraviti pravi volilni šod. Ljudstvo se je v cerkvi tako obnašalo, kakor na semnju, kjer kakšen žid na zaboju stoji in falitno blago prodaja in poleg prodaje kake burke uganja. Drugi dan po volitvi pa je prišel njegov cerkovnik v vas Jakobove in kazal s pristom pol metra dolge nosove, z besedami: ali ne veste, da na farovži fana visi, zdaj bode te dobili podpora, zdaj bode te plačevali denarje saj ste propali. Najhujše mu je bilo, da se naša stranka neodvisna imenuje, pravi: kakšna neodvisna(?) pristno liberalna je. Toliko vemo, da je vredna svojega imena, bolj ko njegova ljudska stranka. No, da bi gospod Francec mislil, da mu želimo odhod iz našega tabora. — Nasprotno mi smo z vami zadovoljni, ker pod vladjo vseh, pred vami službovali župnikov nismo dosegli toliko neodvisnosti, kakor od vas, le naprej, neodvisni volilci!

IZ RADOVLJICE.

Nekateri posamezniki imajo pri nas zelo čudne pojme o politični doslednosti. Nič bi se ne čudili ti čudaki, ako bi se zgodil tak-le slučaj. Mislimo si, da vzame napreden zavod, ki je moral že mnogo pretrpeti vsled klerikalne nestrpnosti v službo možakarja, ki je hud klerikalec in zagovornik etične smeri Krekovič Orlov. Plača mu znatno vsoto, samo da ni treba ponuditi službe domačinu — naprednjaku, ki bi bil zadovoljen s polovico od tega. Novi nastavljenec je mož finih manir in stremi z vso dušo za tem, da se tako zunanje kot notranje razlikuje od navadnih zemljanov. Ostane zvest svajnim prvotnim političnim tendencam,

skuša pa to zunanje prikriti s tragičnim obrazom, ki spominja na maske v klasično-grškem teatru. Izkušeni naprednjaki imajo nad njim dopadajenje, sam pa čaka samo še na zvišanje plače. Napredni Izrael je s tem rešen, o politični nedoslednosti pa ne misli nihče. Ko bi se kaj takega zgodilo, nihče bi ne našel v tem kaj posebno dramatičnega. Tak junak, kot smo si ga v bajki zamislili, bi srečno živel in še »lepa« Vida iz slovenske narodne pesmi, bi se mu smehljala. Seveda bi se morala srečati kje ob morju n. pr. v Abaziji, da bi dejanje odgovarjalo popolnoma motivu narodne pesmi.

Stajersko.

Klerikalci — naši škodljivci. Klerikalci pomenijo povsodi, koder imajo v rokah brezmejno moč kot po slovenskem neprerazumljivo škodo na narodnem in ljudskem blagostanju. Le poglejmo n. pr. naše Stajerske klerikalne velmože! Kaj so bili še pred 10 leti? Nič! Ubogi profesorji, brezpomembni posestniki, ali pa advokati, za katere se ni zmenil ne živ krst, dočim so nekateri, kar jih je med njimi tudi duhovniškega stanu, že takrat na račun nerazsodnih bakov, pasli po farovžih kot kaplani lenobici in tuhtali, kako bi na račun svojih ovčic najlažje prišli do dobička in z njim do udobnega življenja. Vzgojeni v znanem jezuitskem duhu, so se najprej prerinili do polnih korit, potem pa so zavolj lepšega zrinili naprej še druge, za to, da mečejo drugim še več peska v oči. Vsi ostali, ko so se tekom 10 let zbrali okrog njih, so imeli isto željo — po polnem koritu. Za to, ker so se do tega prerinili, so pa postali tudi ošabni in — bojazljivi. Začeli so z nezasišano gonjo proti vsemu napredku. Branijo nam zadostno šolstvo in odpirajo pot »Schulvereinu«. Izmoljujejo ljudem težko prisluzni denar v strankarske namene in — odpirajo na ta način pot »Südmarki« Branijo ljudem, da bi prišli v dotiko z onimi, ki jim nosijo naobrazbo — za to, da bi ostali njihovi pristaši tudi v naprej nerazsodni in brezvoljna orodja v njih nepoštenih rokah. Radi vsega tega so pričeli prav posebno v zadnjem letu ščuvati po svojih organih proti vsem, ki čutijo napredno. Radi tega polnijo po mariborski »Straži« dan za dnevom predata z brezprimernim psovanjem, ter hočejo z pomočjo tega prepričati, da bi prišli njih pristaši v stik s pametnimi in razsodnimi ljudmi. Vsak pošten človek, ki bere »Stražo« in »Slov. Gospodarija«, naj vpraša pošteno svojo vest: kdor druge ljudi tako grdo napada in jim s psovanjem ter podpihovanjem brani svobodno govoriti sorojakom, ali je zmožen, biti sam pošten? Odgovor bo: ne! Zato pa: proč s klerikalci, proč s klerikalnimi listi. Zbirajte se v naprednih društvih in organizacijah, širite napredne liste, širite »Dan«, ki je odločno protiklerikalen in strogo napreden!

Iz učiteljske službe. Mesto nadučitelja je razpisano na dvorazredni mešani šoli v Blagovini pri Celju, 2. plačilni razred, v Lačji vasi, drugi plačilni razred in na dvorazrednici pri Sv. Marijeti pri Rimskih toplicah, drugi plačilni razred. — Na petrazrednici na Ponikvi, tretji plačilni razred, in na šestrazrednici v Trbovljah - Vode sta razpisani mesti učitelja. — Na štirikazrednici v Ljubčini, tretji plačilni razred, na šestrazrednici na Vranskem, drugi plačilni razred, na štirikazrednici deklški šoli v Smarjih pri Jelšah, drugi plačilni razred, na petrazredni deklški šoli v Hrastniku drugi plačilni razred, na šestrazredni deklški šoli v Trbovljah - Vode, drugi plačilni razred, in na petrazrednici okolica Laški trg, prvi plačilni razred, in na petrazrednici okolica Laški trg, prvi plačilni razred, je razpisano po eno mesto učiteljice; prošnje do dne 30. decembra 1913 na dotične kralje šolske svete.

Maribor. (Afera Wastian.) Odkar je vpsal posl. Wastian nemškim listom svojo izjavo, se je javnost cele afere že intenzivneje poprijela. Ni je družbe, ki bi ji za afera ne nudila dobrodošlega gradiva za cele popoldneve in cele večere. Povsod se stvara na vse mogoče načine komentira. Javnost si še prav posebno radi koraka graške firme »Lubensky« ni na jasnem. Če ta firma posoja na ogled, ali pa na tekoči račun Wastianu knjige, je tudi vedela — da ji jih mora plačati, kadar predloži račune. In tudi poslanec Wastian sam kot mož družabnega življenja, mora pač vedeti, da treba take račune poravnati. . . Knjigarja »Lubensky« v Gradcu je ovdiala poslanca Wastiana c. kr. državnemu pravdnikstvu. A kakaj ga je naznala? Le zaradi neporavnane knjžnena dolga? Ne bila bi gori imenovana knjigarja ena prvih v Gradcu, če bi ne vedela, če bi se ne zavedala docela velike odvažnosti takega ko-

rača. Vrh tega pa se navadnega dolžnika ne iztirava — s pomočjo državnega pravdnikstva, kar ve dandanes že vsak šolarček. O ostalem sem manj govoril. Kje je nastala ta govorica, se ne da kontrolirati, tudi ne, kdo jo je prinesel, kdo potem razširil. Poslanec Wastian grozi s sodnim zasledovanjem tistih, ki o njem razširjajo govorice gorajšnjega značaja. Svetujemo poslancu Wastianu, da gre med ljudi — kajti stvar postaja že podobna družabnemu smradu in si jo bodo kmalu pripovedovali na ulici paglavčki. . .

Razno. V Mariboru je dne 16. t. m. družba vžtnin. davka pri c. kr. finančnem ravnateljstvu. Družba bo ob 10. uri predpoldne. — Pri Sv. Križu nad Mariborom so slovenski klerikalci zmagali pri občini. Volitvah na celi črti proti štajercijancem. Županom je bil tudi tokrat izvoljen posestnik Galunder. — V St. Bistrici so se splašili usnjariju Rasteigerju konji, ko se je peljal proti domu. Tik pred železniško progo so jih ustavili. Rasteiger, ki je videl strašno smrt tako blizu, križala sta se dva vlaka. se je tako prestrašil, da ga je potem, ko je stopil raz voza, zadela kap. Bil je takoj mrtev. — V Mariboru je na koroskem kolodvoru spenjal železničar Perkič snežni plug in stroj. Ker se je predolgo mudil pred strojem, ga plug tako pritisec ob stroj, da je zadobil težke vnanje in notranje poškodbe. — V Bistrici pri Mariboru sta skušala brata Jože in Alojz Marčič ter Ivan Lipnik vlomiti v tamošnji mlin mariborskega paromlinarja Scherbaum. Nočni paznik je opazil vlomilce, zbudil ostale uslužbence ter se podal v mlin. Oba Marčiča so orožniki prijeli še istega dne, dočim se je Lipnik naslednjega dne sam javil sodišču. — V St. Lenartu je pozabil krčmar Senekovič od natakarcice mu izročeni 220 K na mizi v gostilniški sobi. Ko se je naslednjega dne spomnil na denar, ga ni več našel. Orožništvo pridno iščejo tatu. — Blizu Pregega na Gor. Stajerskem, sta slišala dva potujoča pomočnikarokodelca v tamošnji krčmi pogovor par kmetov. Govorili so o nekem Säumelu, ki je zelo skop posestnik in ima mnogo denarja. Šla sta k Säumelu in prosila prenočišča. Ko se je kmet drugega jutra s hčerjo odstranil sta zavratno napadla kmetico, jo pobila s sekuro in preiskala stanovanje, a našla le 10kronski bankovec. Nek kolodar, v katerem je bilo še 120 K v papirju sta vrgla v nek kot, ne da bi našla denar ter zbežala neznano kam.

Idrija.

Idrija je svetovno znano mesto, ker se v nji pridružuje živo srebro. Idrijski rudnik je eden največjih te vrste na svetu. Rudnik je pravi zaklad — za Idrijo in za državo. Zato je bila Idrija v vseh dohah važno mesto, za katero so se borili posebno ob času voju. Idrija ima v grbu boga Merkurja. Ker pa imajo klerikalci srebro zelo radi, hočejo izpremeniti ta grb.

Naše sokolstvo. Dne 8. decembra 1913 se je osnovala »Mariborska Sokolska Zupa«, ki obsega naslednja društva: 1. Maribor z odsekom Selcnici od Dravi, 2. St. Lenart, 3. Ptuj, 4. Slov. Bistrica, 5. Gradec, 6. Ljutomer, 7. Ormož, 8. Središče z odsekom pri Sv. Bolfenku na Kogu. V župno predsedstvo so izvoljeni: starosta: dr. Fr. Rosina (Maribor), 1. podstarosta: dr. Ovidon Sernee (Ormož), 2. podstarosta Joško Rajh (Ljutomer), načelnik: Eman Ilch (Maribor), tajnik: dr. Lj. Pivko, blagajnik: Fr. Pišek, zapisnikar: A. Mesarič. Župni prispevek se je določil na člana po 40 vinarjev. Župa je razdeljena v 2 okrožji: 1. mariborsko (društva 1—5), 2. panonsko (društva 6—8). Župni vadiateljski zbor, čegar člani so vsi vadiatelji včlanjenih društev, si je izbral sledeče tehnično vodstvo: načelnik: Eman Ilch, podnačelnik: Jos. Velnar (Ljutomer), župni nadzornik: Jos. Hvalenc, dalje člani tehničnega odseka: Dr. Pivko, Souček, Volčič (vsi v Mariboru), Kolarič (Središče), Mikuz (Gradec), dr. Salamon (Ptuj). »Slovensko Sokolsko Zvezo« je zastopal na zborovanju

tajnik Bogumil Kajželj, »Celjsko Sokolsko Zupo« pa dr. Hrašovec in M. Detiček; zastopana so bila vsa društva razun Slov. Bistrice.

Dnevni pregled.

Jutri v torek se vrši volitev v naših mestih. Kdor pozna razmere v naših majih mestih, ta ve, kako olajšano je delo klerikalcev. Ker pa imajo mesta še vedno toliko ponosa, da ne marajo plačevati klerikalnih dolgov, so klerikalci poslali v mesta okoličane — pa ne samo okoličane, ampak tudi gospodarje, za katere je domača občina gotovo mnogo važnejša nego mesto. Kaj takega se godi samo na Kraniskem. Tudi v Avstriji, kjer je vse mogoče, je ta volilni red brez primere. Pošteni meščani bodo imeli kljub temu lahko izbiro. Vzemimo Notranjsko: Tu se merita sedanjí postojnski župan Josip Lavrenčič in bivši klerikalni vrhniški župan Marolt. Oba sta volilcem dobro znana. Na eni strani mož, ki živa v vseh krogih zaupanje in spoštovanje — na drugi strani mož brez prepričanja, ki je predsedal vsled dobičajelnosti k klerikalcem in ni bil dober niti za klerikalnega župana. — Istotako so dolenjska mesta v osebi g. Mazzelleta dobila kandidata, ki mu lahko z zaupanjem oddajo svoje glasove. G. Mazzelle pozna dolenjske razmere, pozna Belo Krajino, je mož, ki pozna gospodarstvo in trgovino in bo znal najti prav pot za povzdigo dolenjskih mest. — Kraj in Skofja Loka lahko s ponosom oddata svoj mandat v roke dr. Trillerja, ki se je doslej vedno izkazal kot izboren zagovornik meščanskih pravic. — Kamnik-Radovljica-Tržič so se zadnjič izrekli za klerikalnega dr. Gregoriča. Do danes razven obljub niso za to še ničesar prejeli. Dr. Pestotnik je mož, ki bo gotovo zastavil vse sile za koristi svojih volilcev. — Idrija lahko zaupa svojemu marlitvemu dosedanjemu poslancu. Meščani in delavec mu lahko z mirno vestjo oddata svoje glasove in s tem premagata klerikalne nakupe. Tako izgleda položaj za jutrišnje volitve. Meščani volite soglasno svoje kandidate in pokazite, da nočete služiti klerikalizmu!

Tragična ljubezen brata in sestre. Z nenavadnim slučajem se je pečalo te dni okrajno sodišče v Josefovju na Dunaju. Enaindvajsetletni pomožni delavec Vaclav S. in njegova tri leta mlajša lastna sestra sta se morala zagovarjati zaradi ljubimskega razmerja, ki sta ga imela med seboj in ki je po zakonu prepovedano. Obtožena je bila tudi njuna mati, ker je baje njuno prepovedano ljubezen podpirala. Obtoženi Vaclav S. je med obravnavo izpovedal, da ni niti vedel, ko je prišla deklka pred štirimi leti s Češkega v hišo njegove matere, da je to njegova lastna sestra. Svoje sestre baje sploh ni poznal in ni niti vedel, da ima kako sestri. In ko se je deklka vrnila k svoji materi, se je zaljubil v njo tako, da je ne more več pustiti. Iz tega razmerja je izšel otrok, ki pa je — vsled degeneracije — čez tri tedne po svojem rojstvu umrl. »Šli ste baje za svojo sestro tudi na Češko, ko jo je vaša mati zopet tja poslala in ste ji tam prigovarjali, naj se zopet vrne na Dunaj.« je pripomnil sodnik obtožencu in Vaclav S. je pritrtil. Imel je baje deklko tako rad, da ni mogel brez nje živeti. Tudi obtožena sestra je izpovedala, da bi se bila ustrelila, ko bi se morala odpovedati ljubezni do brata, ki ga ima še vedno enako rada. Mati jo je seveda svarila, toda ona ni prekinila z njim ljubimskega razmerja. Mati obeh, ki je že drugič omožena, je trdila, da takoj po prihodu svoje hčerke na Dunaj ni vedela o nevarnosti svojih otrok, toda dela o nevarnosti svojih otrok, toda ko je zapazila njuno ljubezen, je svolo hčer svarila. Ker pa je ni mogla odvrniti od njenega brata, jo je poslala znova na Češko. Sin Vaclav pa se je peljal po svojo ljubico

— sestro in ona je proglasila, da se rajši usmrti kakor pa da bi prekinila ljubinsko razmerje. — Sodnik je obsodil brata in sestro, vsakega na štiriinajst dni zapora, mater pa je obsodbe oprostil. Kakšno življenje bosta začela živeti brat in sestra, ki se ljubita protizakonito po tej njima odmerjeni kazni?

Poštna tatvina v Istri. Ko se je peljal poštni voz dne 10. t. m. ob pol 8. na pazinski kolodvor, so neznaní tatovi odprli vrata s ponarejenim ključem in ukradli 17.500 kron. Pozneje so našli v grmovju dve prazni vreči in 1600 K. Nekateri sumljive osebe, ki so jih prijeli, so morali izpustiti, ker jim niso mogli ničesar dokazati.

Smrtna kosa. V Kamniku je predvčerajšnjim ponoči umrl magister ph. g. Josip Močnik, lekaruar in posestnik, v 68. letu svoje starosti. Pogreb rankega, ki je bil pred leti tudi župan mesta Kamnika, bo danes ob 3. popoldne. Naj bo blagemu pokojniku zemljica lahka!

Smrtna nesreča. Posestnica Ana Boštjančič iz Trnovca pri Ilirski Bistrici je pustila, medtem ko je imela delo v kuhinji, svojega eno leto starega sina na ognjišču. Otroka je varoval neki sedemletni deček. Ker se je otrok nerodno premaknil je sunil neki kotel, v katerem je bila vreča voda, in ga je prevrnil nase. Zadolbil je tako težke opekline, da je vkljub zdravniški pomoči čez nekaj dni nato umrl.

Sklicujoč se na paragraf 19. tisk. zakona z dne 17. dec. 1862, drž. zak. št. 6 iz leta 1863., zahtevam z ozirom na dopis: Iz Dolenjske: »Soteški župnik ima Slovence za opice«, objavljen v vašem listu z dne 10. decembra 1913, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in s istimi črkami nastopni stvarni popravek: Ni res, da sem na priznici proglasil sploh vse Slovence za opice, res pa je, da tega nisem storil. Ni res, da sem na priznici ozmerjal tudi tiste reveže, ki so prisiljeni si v Ameriki boljšeje kralja iskati, res pa je, da sem bral in pojasnjeval škofijski list o izseljencih, ki tega nikjer ne očitajo. Ni res, da sem svojo pridigo posvetil pravzaprav samo g. Klincu, res pa je, da sem bral in pojasnil škofijski list, ki ni pisan samo za g. Klince. — V Soteski, 12. dec. 1913. Alojz Vofc, župnik. — Prinašamo ta popravek našim Dolenjcem za zabavo.

Ogenj. Dne 1. t. m. popoldne je izbruhnil pri posestniku Janezu Megliču pri Sv. Ani pri Tržiču ogenj, ki je uničil senik in devet stotov sena. Skupna škoda znaša 600 K. Drugi dan nato je začelo goreti v delavski baraki, ki je last posestnikov Frančeta Čarmana in Janeza Ahačiča iz Sv. Ane. Ogenj so kmalu zapazili in so ga takoj zadušili, tako da ni povzročil nobene škode. V obeh slučajih so zažgali otroci.

Prepir in zlomljena roka. Kajzarja Franceta Kurenta iz Kosez pri Vodica je te dni napadel z neznanega vzroka neki fant, s katerim se je Kurent začel prepirati in ga je udaril s polenom tako močno po desnici roki, da mu je to zlomil.

Tajniški delavec. Nek 18letni kajzarjev sin iz Sore je bil najet za pomagare pri neki tamošnji selitvi. To prilichnost je fant porabil za to, da je ukradel zlato verižico, skoro nov samokres in precej vreden žepni nožič.

Nad pivo so se spravili. Gostilničarki Mariji Dolinar iz Notranjih goric je bilo te dni ukradeno iz ledenice 73 steklenic piva in več klobas. Tatovi so bili domači fantje, med katerimi se je nahajal tudi neki šolar.

Pobegnil je z dolgovi vred. Italijanski opekarski delavec Romano Peresini je rojen leta 1877. v Badarni pri Vidnu in je bil od aprila meseca t. l. uslužben kot akordant pri kranjski tovarni za stročno opeko v Ilirski Bistrici. Peresini je nakupil za svoje delavce od več trgovcev v Ilirski Bistrici in Trnovem živež, ki ga je skrajja plačal. Pozneje pa je mož ostal dolžan. Dne 6. t. m. je vzel plačilo in je pobegnil, ne da bi plačal svoje dolgove v znesku 16000 kron.

Ljubliana.

Slovensko gledališče. Svet. Branislav Nušič je nekaj srbski Gogolj. Pri nas je znan po svojih izbornih »Pričah«, Filistih, zastareli ljudje, originalno so njegovi junaki. Te vrste ljudje nastopajo tudi v »Svetu«. Star uradnik izpremeni zaradi »sveta« svoje življenje, da bi omožil hčer. Od tedaj gre vse narobe, ker »svet« ima besede a nima srca. Nazadnje pride v svoje stare razmere in ima svojo srečo, ki je svet ne razdere. »Svet« je lepo uspel. Igra je bila izborno nastudirana. Povalititi moramo posebno g. Danila, ki je bil v igri in maski izboren. Tudi drugi so bili marljivo posebno g. Šest, gđc. Gorjupova, ga. Bukš-

kova, Juvanova, Wintrova, Gjorgjevičeva, g. Povhe. Drugi so bili za silo. Igra je polna lepih prizorov, ki sprožijo tu in tam salve smeha. Treba pa je hitrega tempa — kar se je vpoštevalo. — Glede prevoda pa bi omenili, da bi bilo boljše, da ni bil lokaliziran. — saj Belgrad ni tako daleč in so take izpremembe gotovo greh proti avtorju. »Svet« pomeni za naše gledališče lep uspeh. Gledališče je bilo do polovice polno. Igra bi zaslužila polno hišo. Lože so bile popolnoma prazne. Kaj se inteligenca niti smeleti več noče?

Kranjske volitve.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal prvi božični dar K 20 g. notar Oton Ploj v Črnomlju, g. Ant. Bartel, profesor v Ljubljani pa je daroval za novo leto K 10. Ker ima družba za božičnico v svojih zavodih mnogo stroškov, želimo, da dobita blaga dobrotnika mnogo posnemovalcev. — Ob odhodnici g. dr. L. Brunčka nabrala je gosp. Olga Zupančičeva v Ptuj K 6 za našo šolsko družbo. Gospod dr. Jos. Furlan, advokat v Ljubljani, je poslal 4 K iz neke kazenske poravnave. Gospa Milka Pirnat, soproga c. kr. višjega živnozdravnika v Slov. Gradcu, je nakazala 3 K 2 v, katere je nabrala ob godovanju g. Fr. Vrečkota, šolskega ravnatelja. — V veseli družbi v gostilni g. Sturma v Metliki se je nabralo 3 K 4 vin., vsoto je poslala podružnična blagajničarka g. Agata Makarjeva. Pisarna g. dr. Karlovškega v Celju je poslala K 10. — Družba je prejela povodom poroke g. Emerika Teršana in gđe. Marije Komanove K 10. — Pisarna družbe sv. Cirila in Metoda je razposlala koledarje za leto 1914 na razne znane naslove. Mogoče je, da se pomotoma ni poslal koledar kakemu posebnemu rodoljubu, ali se tudi ni vedelo za njegov naslov. Za to naj ne bo zamere! Oglasi naj se vsak sam in postreglo se mu bo točno. Zaradi tehničnih ovir niso še izšle nove družbine razglednice, objavljen pa so tako, da se jih bo dobilo še pred Božičem. Naročniki naj torej malo potrpe! Družba ima sedaj v zalogi malo številno lanskih božičnih razglednic, dalje razglednice Polakove, žalec in posebno priljubljene z »zmajem«. Tudi vse te so dobro vporabne za vsake čestitke!

— Umrlj so v Ljubljani: Jera Pirš, bivša služkinja, 65 let. — Pavel Veseli, delavec, 16 let. — Fran Jerina, hlapec, 16 let.

— Razveselite vašo soprogo, vašo hčer, vašo nevesto z najlepšim kakor koristnim božičnim darilom enega Singerjevega šivalnega stroja, kateri ni samo za šivanje, ampak tudi za izdelovanje vezenin in krpanje, kateri so razvidni iz današnje priloge.

— »Kriv«, kriminalni roman dosegel je pri predstavah v kino »Ideal« najlepši uspeh. Dejanje je tako tragično, da ni bilo obiskovalca ki ne bi imel solznih oči. Z napetostjo sledimo razviti črna. — Uprizoritev je naravnost mojsterska. Kar je možno umetniku uprizoriti v ulogi Tomaža Lehra to je uprizoril Winterstein z nepopisno tragično silo. So trenutki umetniške višine, pri katerih

nas pretrese do srca. Zelo simpatična je trpeča soproga Lehra. — Dva krasna tipa sta sin Karol in hčerka Julija. Občudovanja vreden je tip dobrosrčnega Bergerja, kateri povzdigne Julijo iz blata in moralne propalosti k sebi in nas sprizajni z usodo, katero je po krivem razrušila družinsko srečo. — Konečno nas razvedri krasna in dovtipna veseligr »Mesečniki«. Ta prekrasni spored ponavlja se do četrtka vsaki dan ob 3., 5., 7. in 9.

Trst.

O velikanski tatvini na pošti v Trstu. Kakor je »Dan« že poročal v sobotni številki, je bilo ukradeno iz nekega denarnega pisma, ki je bilo odposlano za Avstro-Ogrsko banko, nič manj kot 27.000 K. Denarno pismo je bilo odposlano iz glavne pošte na poštni urad v ulico Stadion, a od tu k banki. Ko pa so odprli pri banki denarno pismo, so našli v njem namesto 27.000 K, koščke papirjev. Razume se da je bila takoj obveščena policija o tej drzni tatvini. Z nurovno naglico je pričela raziskovati policija predzrne tatove, zaslišala je vse uradnike, toda o tatovih ni ne duha ne sluha, — Policija je sicer aretirala enega izmed uradnikov in dve slugi, katere ima na sumu, toda nobenemu ni mogoče dokazati ničesar. V soboto okrog poldneva je izpustila policija enega izmed aretiranih slug, čez nekaj ur nato pa je bil izpuščen sluga zopet aretiran. — Vsi se čudijo tej premeteni tatvini, in nekateri poštni uradniki izražajo prav malo upanja, da se posreči priti na sled prebrisnemu krivcu. — Zasliševanje uradnikov traja še vedno. V petek je moralo ostati v službi vse uradniško osebje do 8. ure zvečer. Obsežno zasliševanje pismonošev — kolesarjev, postiljonov in uradnikov ter uradnik se nadaljuje neprestano. — O uspehih policije bomo poročali.

Položaj v rudniku na Britofu. Kakor poročajo semkaj iz Britofa, je položaj v tamošnjem rudniku silno žalosten. Kakor je čitateljem že znano, je rudnik poplavljen in v rovu je zaprtih dvanajst rudarjev, kateri čakajo rešitev že od pondeljka popoldne. Čeprav se neprestano zajema vodo iz nabiralnika (vodnjaka), vendar je množina vode od dne do dne večja, tako, da je rudarjem, ki se nahajajo v rovu, še vedno zaprt izhod iz njega. Reševanje se vrši silno počasneje. Poskušalo se je priti do zaprtih rudarjev po drugi strani, začelo se je s kopanjem in razstreljevanjem stene z dinamitom, a še do danes se ni posrečilo prebiti skalnate stene, ki ima debelost kakih 14 metrov. Naprosilo se je nujne pomoči od bližnjih rudnikov. Iz Trsta je bila odposlana na Britof velikanska sesalka družbe »Stabilimento Tecnico Triestino«, ki je začela delovati v petek okrog poldne. Tudi iz idrijskega rudnika je prišla pomoč. Potrebno orodje za reševanje, je bilo pripeljana na avtomobilu. Prišli so na pomoč tudi od druge. V zadnjem času se je posrečilo izsesati že precej vode vodnega nabiralnika, a do zaprtih revežev ne bo mogoče priti še dalj časa. — Okrog rudnika stoji neprestano množica rudarjev — žene in matere jokajo. Ljudstvo je razburjeno in zvrtača krivdo na vodstvo premogokopa, ki ni bilo pripravljeno na slučajnost katastrofe. Za red skrbijo orožniki. Upanja, da bo mogoče rešiti zaprtih 12 rudarjev, ni nobenega. Pomislimo si grozo, v kateri se nahajajo ti reveži, ako so sploh še pri življenju. Ubogi oni, ubogi njihovi svoici!

Nova tatvina v prosti luki. Danes (sobota) zjutraj so prišli na sled novi tatvini v prosti luki. V skladišču

št. 25. je bilo naloženih več ogromnih zabojev napoljenih s svilo. Ko so hoteli odpeljati danes zjutraj enega izmed teh zabojev svile iz skladišča, so ga pretehtali, kakor storiijo z vsakim zabojem, in našli so, da tehta do pičice enako, kakor je bilo označeno. Ko pa so pozneje odprli zaboj, so ugledali v njem namesto svile predivo. Razočaranje je bilo silno veliko, zakaj na te zaboje z dragoceno svilo, se je pazilo še z večjo pažnjo, kakor drugo blago. Zato so bili postavljeni pazniki v imenovano skladišče tudi čez noč, a svila je vendarle izginila. Ako jih je policija že izpustila, še ni znano. — V Trstu se godijo res čudne tatvine, naravnost žemalne.

Članom »Zveze jugoslovanskih železničarjev« na znanje. Radi mezdne gibanja tiskarjev 24. številka »Jugoslovanskega železničarja« ne izide. Druga številka izide januarja meseca, če le mogoče, v povečani obliki.

»Zveza jugoslovanskih železničarjev« sklicuje za ta teden v Trstu tri shode. V sredo dne 17. t. m. ob 7. zvečer je shod železničarjev v gostilni »Konsumnega društva« v Rojanu; v četrtek dne 18. t. m. ob 7. zvečer shod v gostilni »Alle Nuova Stazione« via Lazzaretto vecchio št. 31, v petek dne 19. t. m. pa se vrši shod v prostorih »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu. — V soboto dne 20. t. m. pa sklicuje »Zveza« sestanek zaupnikov, ki se bo vršil ob 8. zvečer v društvenih prostorih, ul. sv. Frančiška št. 2. Železničarji v Trstu! Udeležite se v velikem številu omenjenih shodov! Tovariše zaupnike pa pozivljamo, da se polnoštevilno udeležijo sobotnega zaupniškega sestanka, ker je dnevni red zelo važen.

Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev vabi odbornike in zaupne člane na sestanek, ki bo v torek 16. t. m. v društvenih prostorih N. D. O. ul. sv. Frančiška št. 2.

Najnovjša telefonska in brzozjavna poročila.

SLABI UPI V AVSTRIJSKI POLITIKI.

Dunaj, 14. decembra. Za jutri je napovedan ministrski svet, ki se bo pečal z izjavami ministra Dlugosza, ki bo v ministrskem svetu obrazložil svoje nazore, kakor bo podal demisijsko. Stürgkh bo v torek v avdienci pri cesarju naznanil demisijsko. Vstred demisijske se pričakuje živahnih skandalov v zbornici.

Lvov, 14. decembra. Dela komisije za volilno reformo prav počasi napredujejo in do četrtka ne bo dosežen nikak uspeh. Vstred tega je gotovo, da bodo Rusini obstruirali.

BOLGARSKE VLADE NIHČE NE MARA.

Sofija, 14. decembra. Pogajanja bolgarske protislovanske vlade z agrarno stranko so se brez vspaha končala. Agrarci nočejo vladi služiti za oporo.

KRALJ KONSTANTIN RAZVIL ZASTAVO.

Atene, 14. decembra. Danes je kralj Konstantin razvil na Kreti grško zastavo ob navzočnosti konzulov veselih in ob burnem veselju prebivalstva.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Slovinci! Spominjajte se naše prekorsitne Ciril in Metodove šolske družbe!

Namesto K 12 — samo K 5

Da napravim mojo firmo povsod znano, odločil sem se oddati 20.000 parov usnjatih čevljev na znore moderne lačije in dobrega usnjatega podplata, ki drugače 12 K košajo, samo za izdelovalno ceno K 5 — za par. Vsak naročnik teh čevljev je z njimi tako zadovoljen, da postane gotovo moj stalni kupec in me v svojih prijateljskih krogih naprej priporoča. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Pošlje po povzetju export ARNOLD WEISS, WIEN, VI. Gumpendorferstrasse 139/25.

Splošno pohvalno priznanje dam vseh stanov!

Dvojni glavnik

je najnovjša in edino splošno lepilno sredstvo te vrste, za vse dame brez razlike stanu in starosti! Ne provzroča vročine in izpadanja las, kot lasne podloge: ampak vsled dostopa in krojenja zraka v laseh se hladi in lasišče krepi, ter napravi s tem, da dvigne lase v poljubno določeno višino — damam priključljivejši obraz.

Izdeluje in prodaja Anton Maslè, Ljubljana, cesta na Rožnik 41, dobi pa se tudi v trgovinah: I. Samec, Hinko Sevar, I. Kocjan, I. Schubert in Avg. Dolenc v Ljubljani.

Največja božična occasion prodaja

v angleškem skladišču oblek v Ljubljani.

Cez 20.000 kosov konfekcije za dame, gospode, deklice in dečke in sicer za dame raglane in vrhne jopice iz angleškega modnega blaga, Sill Pelucha in krzna; nadalje kostume v najelegantnejših fasonah, gledališčne in spalne plašče, colliers in mufe. Za gospode zimske, navadne in športne obleke, raglane, suknene hlače, moderne gilets. Ker se mora večji del tega blaga razprodati, dobijo cenjeni odjemalci blago po vsaki ceni in vsak n a j porabi to redko priliko, katera traja le do novega leta.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

Radi pozne sezljje predajam vse v moji zalogi se nahajajoče blago, kakor

klobuke, čepice, potrebščine

za modistinje

po znižani ceni

MINKA HORVAT, modistinja,

Ljubljana, Stari trg šte. 21.

TRST

LJUBLJANA

GORICA

CELOVEC

MARIBOR

Koder Slovinci prebivajo, povsod je razširjen „Slov. Ilustrovani Tednik“. Vsakdo ga rad čita. Naročite si ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Vojaško veteransko društvo naznanja žalostno vest, da je naš zvesti dolgoletni načelnik

FERDINAND HLEBŠ

včeraj, v soboto, dne 13. decembra, ob 12. uri ponoči, po kratki mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 48. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v ponedeljek ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

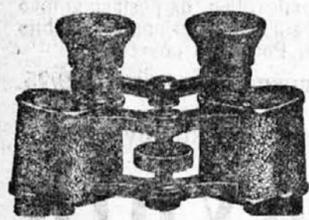
Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Kranj, dne 14. decembra 1913.

Odbor.

Kriminalna drama „Kriv“ 5 delov Predstave 2 uri, ob 3, 5, 7 in 9.
 Francoska veseloigra Mesečniki 2 del. 10 v. zvišane cene. Šolski mlad. prepo-
 vedano. 6 dni od danes 15. do četrta 18.

velik smešni uspeh.

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
 Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Prva delavnica
 v Ljubljani za popravila
vseh vrst čevljev
 Hitra in trpežna izvršitev po nizki
 ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad
 8.000.000 K. K 1.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 $\frac{3}{4}$ %

Poslovalnica „Prve ces. kr. avstrijske državne razredne loterije.“

130 lastnih trgovin.

Naše obuvalo

je svetovno znano vsled odlične kakovosti vzlic nedosežno
 nizki ceni.

Največje podjetje te vrste v monarhiji.

Tovarniška zaloga čevljev znamka A. F. C. G.

Josip Seljak.

Prodajalna v Ljubljani Stritarjeva ulica šte. 9.

Hustrirani ceniki franko in zastonj.

20.000 parov tedensko.
 1200 delavcev in nastavljenecv.

Za božična in novoletna darila

priporočamo mi tvrdko

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg 25.

Nizke cene, solidno blago in dobra postrežba.

Okasija v briljantnih predmetih.

Lastna protokolirana tovarna ur v La
 Chaux de Fonds, Švica.

Glavno zastopstvo tovarne ur

„ZENITH“

